

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2017/2069(INI)

9.11.2017

STANOVISKO

Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

pre Výbor pre petície

k Správe o občianstve EÚ na rok 2017: Posilnenie práv občanov v Únii
democratickej zmeny
(2017/2069(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko (*): Csaba Sógor

(*) (Pridružený výbor – článok 54 rokovacieho poriadku)

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci vyzýva Výbor pre petície, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 31. januára 2017 s názvom Posilnenie práv občanov v Únii demokratickej zmeny – Správa o občianstve EÚ na rok 2017 (COM(2017)0030),
- so zreteľom na chartu Rady Európy o vzdelávaní pre demokratické občianstvo a vzdelávaní o ľudských právach,
- so zreteľom na výsledky verejných konzultácií o občianstve EÚ z roku 2015, ktoré uskutočnila Komisia, a na výsledky prieskumov Eurobarometra o volebných právach a o občianstve z roku 2015,
- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, Zmluvu o fungovaní Európskej únie a Chartu základných práv Európskej únie („charta“),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1381/2013, ktorým sa ustanovuje program Práva, rovnosť a občianstvo na obdobie rokov 2014 – 2020,
- so zreteľom na kodanské kritériá a súbor pravidiel Únie, ktoré musí kandidátska krajina spĺňať, ak chce pristúpiť k EÚ (*acquis*),
- so zreteľom na vypočutia, ktoré zorganizoval Výbor pre petície v rokoch 2016 a 2017, najmä spoločné verejné vypočutie zorganizované 11. mája 2017 spoločne s výborom LIBE a EMPL na tému Situácia a práva občanov EÚ v Spojenom kráľovstve, verejné vypočutie z 11. októbra 2016 na tému Prekážky pre občanov EÚ slobodne sa pohybovať a pracovať na vnútornom trhu, verejné vypočutie zo 4. mája 2017 na tému Boj proti diskriminácii a ochrana menšín a spoločné verejné vypočutie zorganizované 15. marca 2016 spoločne s Komisiou (GR pre spravodlivosť a spotrebiteľov) a výbormi LIBE, AFCO a JURI na tému Občianstvo Únie v praxi: naše spoločné hodnoty, práva a demokratická účasť,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov,
- so zreteľom na štúdie, ktorých vypracovanie zadala tematická sekcia C Parlamentu na žiadosť výborov LIBE a PETI v rokoch 2016 a 2017 s názvom Prekážky pri uplatňovaní práva na voľný pohyb a pobyt pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov,
- so zreteľom na závery Rady Európskej únie č. 9166/3/11 a 9167/3/11 z 9. júna 2011 o ukončení procesu hodnotenia a technickej pripravenosti Bulharska a Rumunska na pristúpenie k schengenskému priestoru,
- so zreteľom na oznámenie predsedníčky vlády Spojeného kráľovstva pre Európsku radu predložené 29. marca 2017 v súlade s článkom 50 ods. 2 Zmluvy o EÚ,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. apríla 2017 o rokovaniach so Spojeným

- kráľovstvom v nadväznosti na jeho oznámenie o úmysle vystúpiť z Európskej únie¹,
- so zreteľom na Rámcový dohovor Rady Európy na ochranu národnostných menšín a Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov,
 - so zreteľom na štúdiu, ktorej vypracovanie zadala tematická sekcia Parlamentu na žiadosť výboru LIBE v roku 2016 s názvom Smerom ku komplexnému systému EÚ na ochranu menšín,
 - so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor),
 - so zreteľom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý bol prijatý v New Yorku 13. decembra 2006 a ratifikovaný EÚ 23. decembra 2010,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. novembra 2010 s názvom Európska stratégia pre oblasť zdravotného postihnutia 2010 – 2020: obnovený záväzok vybudovať Európu bez bariér (COM(2010)0636),
 - so zreteľom na oznámenia Komisie o integrácii Rómov (COM(2010)0133, COM(2012)0226, COM(2013)0454, COM(2015)0299, COM(2016)0424), ako aj oznámenie s názvom Rámec EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov do roku 2020 (COM(2011)0173),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. apríla 2016 s názvom Napĺňanie Európskeho programu v oblasti bezpečnosti s cieľom bojovať proti terorizmu a pripraviť pôdu pre účinnú a skutočnú bezpečnostnú úniu (COM(2016)0230),
 - so zreteľom na smernicu Rady (EÚ) 2015/637 o opatreniach koordinácie a spolupráce na uľahčenie konzulárnej ochrany nezastúpených občanov Únie v tretích krajinách a o zrušení rozhodnutia 95/553/ES,
- A. keďže Lisabonská zmluva priniesla občanom Únie obrovský pokrok konsolidáciou práv a záruk občianstva EÚ, priznaním právnej hodnoty Charte základných práv a zaradením priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti do oblasti právnych predpisov EÚ;
- B. keďže v Zmluve o Európskej únii sa stanovuje, že Únia by mala svojim občanom poskytovať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;
- C. keďže podľa článku 21 charty sa zakazuje akákoľvek diskriminácia z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie;
- D. keďže Európska únia sa pri vymedzovaní a uskutočňovaní svojich politík a činností zameriava na boj proti diskriminácii z dôvodu pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie; keďže zásada nediskriminácie je základným prejavom občianstva EÚ;

¹ Prijaté texty, P8_TA(2017)0102.

- E. keďže právo na rovnaké zaobchádzanie je jednou zo základných zásad Európskej únie a základným právom všetkých ľudí; keďže pri stanovení občianstva Únie sa v článku 9 Zmluvy o EÚ výslovne uvádza, že Únia dodržiava zásadu rovnosti občanov, ktorým sa dostáva rovnakej pozornosti zo strany jej inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr; keďže približne 8 % občanov Únie patrí k niektorej národnostnej menšine a približne 10 % občanov hovorí regionálnym alebo menšinovým jazykom; keďže neexistuje právny rámec EÚ na zaručenie ich práv ako príslušníkov menšiny a v závislosti od toho, v ktorom členskom štáte žijú, sa môžu stretnúť s rozdielnym zaobchádzaním; keďže je rozdiel medzi ochranou menšín a politikami boja proti diskriminácii; keďže rovnaké zaobchádzanie je základným právom všetkých občanov, a nie ich výsadou;
- F. keďže zo správy Komisie o občianstve EÚ z roku 2017 vyplýva, že počet ľudí, ktorí uviedli, že sa stretli s nejakou formou diskriminácie, od roku 2012 stúpa;
- G. keďže orgány pre otázky rovnosti sú kľúčové v boji proti diskriminácii a pri zabezpečovaní účinného uplatňovania právnych predpisov týkajúcich sa rovnakého zaobchádzania; keďže chýbajú normy EÚ týkajúce sa vnútroštátnych orgánov pre otázky rovnosti, ktorými by sa zabezpečilo, aby mali dostatočne rozsiahly mandát a finančnú a organizačnú nezávislosť potrebnú na plnenie svojich úloh;
- H. keďže občianstvo Únie dopĺňa, ale nenahrádza občianstvo členského štátu; keďže v článku 20 ZFEÚ sa stanovuje, že každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu EÚ, je zároveň občanom Únie a vzťahujú sa na ňu práva a povinnosti zakotvené v zmluvách a charte;
- I. keďže voľný pohyb je jednou zo štyroch základných slobôd EÚ zakotvených v zmluvách ako základný kameň európskej integrácie a patrí k právam, ktoré si občania EÚ cenia najviac;
- J. keďže právo na voľný pohyb a jeho uplatňovanie je ústredným prvkom občianstva EÚ; keďže občania EÚ sa pri uplatňovaní svojho práva na voľný pohyb a pobyt môžu stále stretávať s množstvom pretrvávajúcich alebo nových prekážok, ako sú nadmerné požiadavky týkajúce sa predkladania dokladov, zaťažujúce postupy na získanie práva na pobyt, ťažkosti v prístupe k zdravotníckym službám, zdlhavé postupy získavania prístupu k práci alebo uznávania odborných kvalifikácií; keďže niektorí európski občania boli z EÚ vyhostení alebo bol vydaný príkaz na ich vyhodenie;
- K. keďže vytvorenie schengenského priestoru a začlenenie schengenského *acquis* do rámca EÚ vo veľkej miere posilňuje slobodu pohybu v EÚ a je jedným z najväčších úspechov procesu európskej integrácie; keďže Rada Európskej únie vo svojich záveroch č. 9166/3/11 a 9167/3/11 z 9. júna 2011 potvrdila úspešné ukončenie procesu hodnotenia a technickej pripravenosti Bulharska a Rumunska na prístupenie k schengenskému priestoru;
- L. keďže bezpečnosť je jednou z najväčších obáv občanov EÚ; keďže EÚ by mala dať svojim občanom pocit, že ich sloboda je chránená a bezpečnosť zaistená na celom jej území, a zároveň zabezpečiť, aby sa rovnako rešpektovali a chránili ich slobody, práva a súkromie, keďže terorizmus predstavuje celosvetovú hrozbu, ktorá sa musí riešiť na miestnej, vnútroštátnej a európskej úrovni, aby sa zaistila bezpečnosť európskych občanov;

- M. keďže podľa posúdenia vplyvu Komisie, ktoré je sprievodným dokumentom k smernici (EÚ) 2015/637, takmer sedem miliónov občanov EÚ cestuje alebo žije mimo EÚ na miestach, kde ich vlastná krajina nemá veľvyslanectvo ani konzulát; keďže sa očakáva, že počet nezastúpených občanov EÚ sa do roku 2020 zvýši najmenej na 10 miliónov; keďže občania EÚ s pobytom na území štátu mimo EÚ, v ktorom ich členský štát pôvodu nemá zastúpenie, majú právo požívať ochranu diplomatických a konzulárnych úradov ktoréhokoľvek iného členského štátu za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu;
- N. keďže Lisabonskou zmluvou sa posilnilo občianstvo EÚ vrátane zavedenia európskej iniciatívy občanov, prostredníctvom ktorej majú občania možnosť požiadať o opatrenia na úrovni EÚ; keďže využívanie európskej iniciatívy občanov doteraz predstavovalo pre organizátorov praktickú a právnu výzvu a z hľadiska vplyvu na právne predpisy nespĺnilo očakávania;
- O. keďže skúsenosti ukazujú, že predvstupové krajiny sú ochotné dodržiavať kodanské kritériá týkajúce sa demokracie, právneho štátu a základných práv a zlepšovať situáciu menšín; keďže v súčasnosti neexistuje primeraný rámec, ktorý by zaručoval plnenie týchto kritérií po pristúpení, čím by sa chránili občania EÚ pred účinkami porušovania kodanských kritérií;
- P. keďže nástroje, ktorými môže EÚ v súčasnosti reagovať na systematické a inštitucionálne prejavy diskriminácie, rasizmu a xenofóbie voči menšinám v členských štátoch EÚ (ak neberieme do úvahy postupy v prípade nesplnenia povinnosti), majú len obmedzenú účinnosť; keďže konania o nesplnení povinnosti sa nevzťahujú na hrozby, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti sekundárneho práva EÚ;
- Q. keďže rómski občania EÚ tvoria najväčšiu a najzraniteľnejšiu menšinovú skupinu v EÚ; keďže Rómovia sa v Európe stretávajú s viacnásobnou diskrimináciou a sociálnym vylúčením; keďže nástroje tzv. soft law EÚ, ako je rámec EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov, zohrali len obmedzenú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby členské štáty plnili svoje povinnosti dodržiavať základné ľudskoprávne normy o ochrane menšín, a pri riešení inštitucionálnych prejavov diskriminácie;
- R. keďže európski občania so zdravotným postihnutím ešte stále čelia mnohým prekážkam pri získavaní prístupu na trh práce, k vzdelávaniu a odbornej príprave, sú vystavení vyššiemu riziku chudoby a sociálneho vylúčenia než ľudia bez zdravotného postihnutia a majú ťažkosť plne sa zúčastňovať na živote spoločnosti a uplatňovať svoje práva;
- S. keďže násilie páchané na ženách zostáva v EÚ aj naďalej značne rozšírené; keďže EÚ a jej členské štáty musia prijať všetky potrebné opatrenia na presadzovanie a ochranu práv všetkých žien;
- T. keďže podľa článku 25 charty Únia uznáva a rešpektuje práva starších ľudí na dôstojný a nezávislý život a na účasť na spoločenskom a kultúrnom živote;
- U. keďže riziko, že občania, ktorí sa premiestnia zo svojej krajiny pôvodu do iného členského štátu, budú zbavení volebného práva, môže brániť občanom EÚ uplatňovať svoje právo na pohyb a pobyt v inom členskom štáte;

- V. keďže každý štát má zvrchovanú právomoc rozhodnúť v rámci medzinárodného práva o tom, kto sú jeho štátni príslušníci; keďže osoby bez štátnej príslušnosti sú často vystavené riziku zadržiavania a chudoby; keďže medzi občianstvom EÚ a stavom bez štátnej príslušnosti je úzka spojitosť, pretože osoby bez štátnej príslušnosti, ktoré žijú v členských štátoch, môžu získať alebo stratiť občianstvo EÚ tým, že je im štátna príslušnosť daného členského štátu udelená alebo sú tejto štátnej príslušnosti zbavení;
- W. keďže niektoré z najdôležitejších dôsledkov očakávaného vystúpenia Spojeného kráľovstva z Európskej únie sa týkajú právneho postavenia, práv a povinností štátnych príslušníkov Spojeného kráľovstva žijúcich v Európskej únii a občanov EÚ žijúcich v Spojenom kráľovstve od okamihu, keď vystúpenie nadobudne platnosť;
- X. keďže milióny občanov, ktorí využili právo žiť, založiť si rodinu, pracovať, študovať a odísť do dôchodku v Spojenom kráľovstve, ako aj v EÚ 27, a prijali vedomé životné rozhodnutia na základe týchto práv, sa teraz ocitli v značnej neistote a obávajú sa o svoju budúcnosť;
1. vyzýva Radu Európskej únie a Európsku radu, aby všetkým krajinám, ktoré splňajú potrebné technické kritériá, umožnili stať sa členmi schengenského priestoru, čím sa všetkým občanom EÚ umožní využívať právo na slobodu pohybu bez prekážok v podobe hraničných kontrol;
 2. vyzýva Komisiu, aby pravidelne monitorovala uplatňovanie smernice 2004/38/ES v členských štátoch a aby prijala primerané opatrenia na odstránenie potenciálnych prekážok slobody pohybu; víta nástroj elektronického vzdelávania o práve na slobodu pohybu občanov Únie, ktorý umožňuje miestnym orgánom lepšie pochopiť práva a povinnosti vyplývajúce z voľného pohybu.
 3. pripomína, že právne predpisy EÚ týkajúce sa bezpečnosti by mali byť aktuálne, efektívne a účinné, pokiaľ ide o prevenciu a odhaľovanie meniacich sa bezpečnostných hrozieb a reakciu na ne; vyzýva na urýchlené vykonávanie Európskeho programu v oblasti bezpečnosti, lepšie presadzovanie existujúcich právnych nástrojov EÚ v tejto oblasti a účinnejšiu výmenu informácií a koordináciu medzi členskými štátmi a s agentúrami EÚ; víta iniciatívy Komisie na posilnenie spolupráce v oblasti bezpečnosti medzi členskými štátmi a plne podporuje účinnejšiu výmenu informácií medzi členskými štátmi a s agentúrami EÚ; zdôrazňuje, že v boji proti terorizmu je dôležité plne dodržiavať základné práva; zdôrazňuje, že harmonizácia vnútornej a vonkajšej činnosti EÚ v oblasti bezpečnosti má zásadný význam pre účinnú ochranu občanov EÚ;
 4. vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby zintenzívnili úsilie o vytvorenie účinnej a skutočnej bezpečnostnej únie, ktorá sa zaoberá všetkými aspektami teroristickej hrozby;
 5. považuje deradikalizáciu a predchádzanie radikalizácii za absolútnu prioritu pre EÚ a dôrazne vyzýva na posilňovanie osobitných medzisektorových programov zameraných na vzdelávanie, dobrovoľnícke a kultúrne činnosti a prácu s mládežou a programov určených na deradikalizáciu v rámci inštitúcií, miestnych spoločenstiev, občianskej spoločnosti, náboženských komunít a regionálnych správ; je presvedčený, že komplexnú politiku v tejto oblasti by mali sprevádzať dlhodobé proaktívne procesy

boja proti radikalizácii v oblasti súdnictva; zdôrazňuje, že treba vypracovať stratégie týkajúce sa sociálneho začlenenia a politiky zamerané na odstraňovanie diskriminácie; vyzýva členské štáty, aby k radikalizácii pristupovali komplexne a využívali odborné znalosti siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii, ktorá bola zriadená na podnet Komisie; zdôrazňuje, že predchádzanie radikalizácii možno takisto podporiť prostredníctvom opatrení financovaných z programov EÚ, ako sú európske štrukturálne a investičné fondy, Horizont 2020 či Európa pre občanov;

6. zdôrazňuje, že ochrana základných práv je kľúčovým prvkom umožňujúcim plnú účasť občanov EÚ na demokratickom živote Únie; pripomína svoje uznesenie z 25. októbra 2016, v ktorom sa odporúča zriadenie komplexného mechanizmu Únie pre demokraciu, právny štát a základné práva¹ ako dodatočného nástroja, ktorý môže zlepšiť ochranu a presadzovanie ľudských práv – vrátane občianskych práv – a zvýšiť dôveru občanov v inštitúcie EÚ;
7. konštatuje, že občania EÚ majú právo obrátiť sa na európskeho ombudsmana, čo je jedným zo základných práv európskeho občianstva.
8. pripomína, že v období od 1. januára 2013 do 30. júna 2016 sa väčšina sťažností doručených európskemu ombudsmanovi týkala údajného nedostatku transparentnosti, ako zdôraznila Komisia vo svojom oznámení z 24. januára 2017 s názvom O dosiahnutom pokroku na ceste k skutočnému občianstvu EÚ v rokoch 2013 – 2016 (COM(2017)0032); vyjadruje presvedčenie, že transparentnosť a integrita inštitúcií EÚ je nevyhnutným predpokladom na to, aby bolo možné vybudovať dôveru občanov EÚ, priblížiť občanov k EÚ a zapojiť ich do jej činností a aby sa občanom umožnilo v plnej miere požívať a uplatňovať ich občianske práva; poukazuje na to, že občania by mali mať v tejto súvislosti prístup ku všetkým potrebným informáciám a tieto informácie by mali byť predkladané čo najzreteľnejším a najzrozumiteľnejším spôsobom; žiada všetky inštitúcie a orgány EÚ, aby sa zaoberali pretrvávajúcimi nedostatkami, okrem iného v súlade s ustanoveniami článku 9 a článku 10 ods. 3 Zmluvy o EÚ, článku 15 ZFEÚ a článkov 41 a 42 charty;
9. konštatuje, že občianske vzdelávanie a medzikultúrny dialóg zlepšujú chápanie občanov, pokiaľ ide o význam sociálnej a politickej angažovanosti, zatiaľ čo vzdelávanie v oblasti ľudských práv zvyšuje ich informovanosť o právach a učí ich rešpektovať práva iných osôb; nabáda členské štáty, aby do školských osnov zaradili výchovu k demokratickému občianstvu a vzdelávanie v oblasti ľudských práv s cieľom vybaviť žiakov nielen vedomosťami, pochopením a zručnosťami, ale tiež dosiahnuť ich pripravenosť brániť v spoločnosti ľudské práva, demokraciu a zásady právneho štátu a presadzovať ich.
10. požaduje plné a účinné vykonávanie smernice (EÚ) 2015/637, aby sa zabezpečila konzulárna ochrana občanov EÚ v tretích krajinách, kde ich členské štáty nemajú zastúpenie;
11. vyzýva Komisiu, aby predložila návrh na nový, bezpečnejší formát náhradného cestovného dokladu EÚ určeného nezastúpeným občanom EÚ nachádzajúcim sa mimo EÚ, ktorých pas bol odcudzený, stratil sa, bol zničený alebo dočasne nie je k dispozícii,

¹ Prijaté texty, P8_TA(2016)0409.

aby sa zaručilo, že sa budú môcť vrátiť domov;

12. zdôrazňuje, že európska iniciatíva občanov je inovatívny nástroj participatívnej demokracie v Európskej únii, prostredníctvom ktorého majú občania možnosť formulovať svoje ambície a formovať rozvoj politiky EÚ; poukazuje však na to, že vo fungovaní európskej iniciatívy občanov existujú významné nedostatky, ktoré treba v záujme zvýšenia jej účinnosti odstrániť; vyjadruje obavy, pokiaľ ide o to, ako Komisia nadväzuje na úspešné iniciatívy;
13. zdôrazňuje, že obetiam trestnej činnosti a terorizmu treba zaručiť primeranú úroveň práv bez diskriminácie v celej EÚ a že by sa s nimi malo zaobchádzať s rešpektom a dôstojnosťou a mali by dostávať primeranú podporu v súlade s ich individuálnymi potrebami a s potrebami ich rodín; zdôrazňuje, že počet európskych občanov zasiahnutých teroristickými útokmi v krajine, ktorá nie je ich vlastná, stúpa, a preto naliehavo žiada, aby sa v členských štátoch v súlade so smernicou 2015/0281/EÚ o boji proti terorizmu vypracovali protokoly na pomoc štátnym príslušníkom iných členských krajín v prípade teroristického útoku; prízvukuje, že je potrebná osobitná smernica o ochrane obetí terorizmu;
14. domnieva sa, že v záujme toho, aby odkazy na menšiny a rovnosť všetkých občanov EÚ uvedené v článkoch 2 a 9 Zmluvy o EÚ dostali konkrétnu podobu, a v záujme lepšieho využitia potenciálu občianstva EÚ, musí EÚ zintenzívniť svoje úsilie o zaručenie ochrany základných hodnôt EÚ a práv menšín;
15. vyzdvihuje skutočnosť, že národnostné, etnické, náboženské a jazykové menšiny v Európe po stáročia žijú spoločne s väčšinovými kultúrami alebo popri nich; domnieva sa, že dodržiavaním požiadavky rešpektovať, chrániť a posilňovať európsku kultúrnu a jazykovú rozmanitosť v EÚ tak medzi členskými štátmi, ako aj v rámci nich, ktorá je uvedená v Zmluve o EÚ, by sa výrazne posilnili väzby medzi občanmi a európskym projektom; domnieva sa, že EÚ by mala stanoviť prísne normy na ochranu menšín, počnúc normami kodifikovanými v nástrojoch medzinárodného práva, ako sú normy Rady Európy, a že tieto normy by mali byť pevne zakotvené v právnom rámci zaručujúcom demokraciu, právny štát a základné práva v celej EÚ; nabáda členské štáty, aby bezodkladne a v plnom rozsahu ratifikovali Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín a Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov a aby v dobrej viere vykonávali zmluvy; pripomína tiež potrebu vykonávať zásady vypracované v rámci OBSE;
16. vyslovuje poľutovanie nad dlhodobou stagnáciou rokovaní o návrhu smernice o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu z roku 2008; opakuje svoju výzvu Rade, aby tento návrh čo najskôr prijala;
17. konštatuje, že v nariadení EÚ, ktorým sa vytvára program Práva, rovnosť a občianstvo na obdobie rokov 2014 – 2020, sa uvádza, že na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 3 ods. 3 Zmluvy o EÚ je potrebné, aby tento program podporoval a chránil práva dieťaťa;
18. domnieva sa, že systematická diskriminácia rómskych občanov v ich domovských krajinách, ako aj ich vystaňovanie a vyhostenie v prípadoch, keď uplatňujú svoje právo

na voľný pohyb a pobyt v inom členskom štáte, sú v rozpore so základným právom na nediskrimináciu na základe etnického pôvodu a právom na pohyb a pobyt v inom členskom štáte a podrobujú základy občianskych práv EÚ skúške; vyzýva členské štáty, aby vykonávali registráciu pri narodení dieťaťa bez diskriminácie a prijali okamžité nápravné opatrenia na zabezpečenie identifikácie všetkých svojich občanov s cieľom zabrániť tomu, aby sa rómskym občanom odopieral prístup ku všetkým nevyhnutným základným službám; vyzýva členské štáty, aby prostredníctvom svojich miestnych orgánov podnikli aktívne kroky na zabezpečenie registrácie každého dieťaťa; vyzýva Komisiu, aby posúdila a monitorovala situáciu v členských štátoch, vymieňala si osvedčené postupy o identifikácii a ochrane osôb, ktorých občianstvo nebolo uznané a ktoré nemajú prístup k dokladom totožnosti, a iniciovala osvetové kampane o dôležitosti registrácie narodenia;

19. víta skutočnosť, že v správe Komisie o občianstve za rok 2017 sa zdôrazňuje potreba prioritného zvýšenia a zlepšenia účasti občanov; s poľutovaním však pripomína, že správa neobsahuje nijaké odkazy na petičné právo, právo predložiť vec európskemu ombudsmanovi alebo právo na prístup k dokumentom, ani na spôsoby posilnenia týchto práv;
20. odsudzuje všetky formy diskriminácie a násilia páchaného v EÚ na lesbách, gejoch, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osobách (LGBTI); nabáda Komisiu a členské štáty, aby prijímali zákony a opatrenia na potlačanie homofóbie a transfóbie; nabáda Komisiu, aby predložila program, ktorým sa zaručia rovnaké práva a príležitosti na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity, pričom sa budú rešpektovať právomoci členských štátov;
21. vyjadruje, že slobodné médiá a slobodný prístup k otvorenému internetu sú zásadne dôležitými prvkami demokracie;
22. víta, že EÚ 13. júna 2017 podpísala prístupové dokumenty k Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu a o boji proti nemu; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že obmedzením na dve oblasti, t. j. na otázky týkajúce sa justičnej spolupráce v trestných veciach a otázky týkajúce sa azylu a zákazu vyhostenia alebo vrátenia, sa vytvára právna neistota, pokiaľ ide o rozsah prístupu EÚ; naliehavo vyzýva členské štáty, aby urýchlili rokovania o ratifikácii a vykonávaní Istanbulského dohovoru; zdôrazňuje, že v záujme väčšej účinnosti by mali byť opatrenia na boj proti násiliu páchanému na ženách doplnené o opatrenia na podporu finančnej nezávislosti žien; vyzýva Komisiu, aby sa ďalej zaoberala rodovo podmienenými ekonomickými nerovnosťami a otázkou rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom;
23. uznáva, že právne predpisy EÚ o rovnakom zaobchádzaní stanovujú povinnosť zriadiť vnútroštátne orgány pre rovnosť; vyzýva Komisiu, aby navrhla usmernenia pre členské štáty o tom, ako by tieto orgány mali fungovať a ako im zaručiť nezávislosť, účinnosť, právomoci a zdroje (vrátane siete EQUINET), ktoré potrebujú, aby mohli odstraňovať diskrimináciu a podporovať rovnaké zaobchádzanie; vyzýva vnútroštátne subjekty zodpovedné za otázky rovnosti, ako aj EQUINET, aby plnili svoje úlohy a posilnili spoluprácu pri odstraňovaní diskriminácie a presadzovania rovnakého zaobchádzania; pripomína význam programu Práva, rovnosť a občianstvo na obdobie rokov 2014 –

2020 pri poskytovaní ďalšej praktickej podpory na boj proti diskriminácii na miestnej úrovni; vyzýva Komisiu, aby svoj strategický záväzok pre rodovú rovnosť na roky 2016 – 2019 prijala v oznámení; pripomína, že EÚ je založená na zásade rovnosti medzi ženami a mužmi a že táto zásada sa dá naplňovať len prostredníctvom jej začleňovania do všetkých politík EÚ; poukazuje na neprimeraný vplyv viacnásobnej diskriminácie na ženy; povzbudzuje členské štáty, aby spolupracovali s regionálnymi a miestnymi orgánmi, orgánmi presadzovania práva, vnútroštátnymi orgánmi pre otázky rovnosti a organizáciami občianskej spoločnosti s cieľom zvýšiť monitorovanie tohto prelínania medzi rozličnými dôvodmi diskriminácie;

24. vyzýva Komisiu a členské štáty ako signatárov Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, aby do právnych predpisov EÚ začlenili otázku prístupnosti, účasti, zákazu nediskriminácie a rovnosti, aby európski občania so zdravotným postihnutím mohli požívať svoje základné práva rovnako ako osoby bez zdravotného postihnutia;
25. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby využívali všetky dostupné finančné, legislatívne a podporné nástroje na podporu spoločnosti, ktorá je ústretová voči starším osobám, a zdravého starnutia pre európskych občanov, a to okrem iného prostredníctvom inkluzívnych trhov práce, inovatívnych a flexibilných pracovných režimov, prístupu k odbornej príprave, dostupnej kvalitnej zdravotnej starostlivosti a zavádzania produktov a služieb elektronického zdravotníctva;
26. berie na vedomie iniciatívu Európskeho zboru solidarity, ktorá vytvára príležitosti pre mladých ľudí, aby mohli vo svojej vlastnej krajine alebo v zahraničí vykonávať dobrovoľnícku prácu alebo pracovať na projektoch, a víta iniciatívu Dobrovoľníci pomoci EÚ, ktorá Európanom umožňuje zúčastňovať sa na programoch humanitárnej pomoci na celom svete;
27. domnieva sa, že občania, ktorí sa presťahovali a majú pobyt v inom členskom štáte, by mali mať možnosť uplatňovať svoje volebné právo v celonárodných voľbách vo svojej krajine pôvodu; vyzýva členské štáty, ktoré svojim občanom, ktorí sa rozhodnú žiť dlhšie obdobie v inom členskom štáte, odoberajú volebné právo, aby zmiernili podmienky pre týchto občanov a ponechali im právo voliť v národných voľbách;
28. opakuje svoje stanovisko, že ochrana práv a záujmov občanov EÚ-27, ktorí žijú alebo žili v Spojenom kráľovstve, a občanov Spojeného kráľovstva, ktorí žijú alebo žili v EÚ-27, sa v rokovaní o dohode o vystúpení musí považovať za absolútnu prioritu; okrem toho sa domnieva, že povinnosti Spojeného kráľovstva a EÚ v tejto oblasti by mali byť založené na zásade reciprocitu, rovnosti, symetrie a nediskriminácie, spravodlivého zaobchádzania, ako aj na plnom rešpektovaní integrity práva EÚ vrátane Charty základných práv Európskej únie a rámca ich presadzovania.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	06.11.2017						
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">44</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">6</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> </table>	+:	44	-:	6	0:	3
+:	44						
-:	6						
0:	3						
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Asim Ahmedov Ademov, Gerard Batten, Monika Beňová, Malin Björk, Michal Boni, Daniel Dalton, Rachida Dati, Raymond Finch, Kinga Gál, Ana Gomes, Sylvie Guillaume, Monika Hohlmeier, Filiz Hyusmenova, Sophia in 't Veld, Dietmar Köster, Barbara Kudrycka, Cécile Kashetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, Monica Macovei, Roberta Metsola, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Helga Stevens, Traian Ungureanu, Marie-Christine Vergiat, Udo Voigt, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Kristina Winberg, Auke Zijlstra						
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Carlos Coelho, Anna Maria Corazza Bildt, Pál Csáky, Miriam Dalli, Gérard Deprez, Marek Jurek, Jeroen Lenaers, Elly Schlein, Barbara Spinelli, Axel Voss						
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Max Andersson, André Elissen, György Hölvényi, Karin Kadenbach, Peter Kouroumbashev, Julia Reda, Sofia Ribeiro, Bart Staes, Julie Ward, Wim van de Camp						

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

44	+
ALDE	Gérard Deprez, Filiz Hyusmenova, Sophia in 't Veld, Cecilia Wikström
ECR	Helga Stevens
GUE/NGL	Malin Björk, Barbara Spinelli, Marie-Christine Vergiat
PPE	Asim Ahmedov Ademov, Michał Boni, Carlos Coelho, Anna Maria Corazza Bildt, Pál Csáky, Rachida Dati, Kinga Gál, Monika Hohlmeier, György Hölvényi, Barbara Kudrycka, Jeroen Lenaers, Roberta Metsola, Sofia Ribeiro, Csaba Sógor, Traian Ungureanu, Wim van de Camp, Axel Voss
S&D	Monika Beňová, Miriam Dalli, Ana Gomes, Sylvie Guillaume, Karin Kadenbach, Dietmar Köster, Peter Kouroumbashev, Cécile Kashetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Elly Schlein, Birgit Sippel, Julie Ward, Josef Weidenholzer
VERTS/ALE	Max Andersson, Julia Reda, Judith Sargentini, Bart Staes

6	-
EFDD	Gerard Batten, Raymond Finch, Kristina Winberg
ENF	André Elissen, Auke Zijlstra
NI	Udo Voigt

3	0
ECR	Daniel Dalton, Marek Jurek, Monica Macovei

Vysvetlenie použitých znakov

+ : hlasovali za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania